

Geen erfgoed, toch een erfenis!

Ge hoort ouderen onder ons nog wel eens zeggen: genade is geen erfgoed. Ze bedoelen daarmee te zeggen, dat Vader en Moeder ons geen deel kunnen geven aan Gods genade. En ze willen er ook mee zeggen, dat aan het voorgeslacht bewezen genade geen grond is om in leven en sterven op te vertrouwen. En dat is ook zoo. In dat zeggen: „genade is geen erfgoed” gaan de Schriften ons zelf voor. Er zijn dingen, die een kind van Vader en Moeder erven kan. Maar er zijn ook dingen, zoo kostbaar en zoo heerlijk, dat ge ze alleen van God den HEERE ontvangen kunt. Salomo wist het al: „huis en goed is een erve van de vaderen, maar een verstandige vrouw is van den HEERE” (Spr. 19:14). En als Vader en Moeder het reeds niet in hun macht hebben aan een man een verstandige vrouw te geven, hoe veel te min kunnen zij ons geven den vasten grond des roemens in leven en in sterven!

Inderdaad: genade is geen erfgoed.

En toch.....

Een erfenis is het toch.

Daar zijn de Schriften nu vol van.

In het Oude Testament heet Kanaän de erfenis. Daar jubelt de Psalm: „de snoeren zijn mij gevallen in liefelijke plaatsen, ja een schoone erfenis is mij geworden” (Psalm 16:6). In het Nieuwe Testament is het niet anders. Wanneer de apostel Paulus op zoo hartroerende wijze afscheid neemt van de ouderlingen van Efese, dan zegt hij tot hen: „En nu, broeders, ik beveel U Gode en den Woorden zijner genade, die machtig is U op te bouwen” — en dan komt het — „en U een erfdeel te geven onder al de geheiligden” (Handelingen 20:32). Petrus spreekt in zijn brief over de „onverwelkelijke en onverderfelijke erfenis, die in de hemelen bewaard wordt voor U” (1 Petrus 1:4). Abraham heet de erfenisnaam der wereld (Romeinen 4:13). De geloovigen erfgenen Gods en medeërfgenen van Christus (Romeinen 8:17; Gal. 3:29).

Daarom is de Bijbel ook het boek der twee testamenten en dat mogen wij ook nooit vergeten, dat het verbond Gods een testament is en omgekeerd. Ge hoort soms nog zeggen door sommige mensen, dat ze dit of dat „in het Oude Verbond” gelezen hebben. Ze bedoelen dan het Oude Testament. En ge hoort een enkele maal over de Schriften nog spreken als over „de Testamenten”.

Daar staat het alles in: de naam van den Erfflater, de erfenis en wie de erfgenen zijn. Dat heeft de Erfflater zoo door zijn notarissen, apostelen en profeten, laten beschrijven. Eerst in het Oude, het voorloopige, Testament, daarna in het Nieuwe, het eeuwige, het blijvende Testament. Wie der Erfflater is: GOD, de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Wat de erfenis is: de heele Schepping Gods, een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, de stad met paarden poorten en straten van goud.

Wie der erfgenen zijn: de geloovigen met hun tot het geloof in Christus opgeroepen zaad.

En zóózeer hebt ge hier met een écht Testament, een échten Erfflater, 'n échte erfenis, en échte erfgenen te doen, dat de brief aan de Hebreërs er op wijzen kan, dat ook dit Testament van kracht geworden is door den dood van den Testamentmaker, door den dood van Christus (Hebreërs 9:15-17).

Wat een kostelijk Evangelie.

Want het eigenaardige van een erfenis is, dat ge er geen vinger voor verroert en geen voet voor verzet. Op zekeren dag krijgt ge van den notaris bericht en ge hebt anders niet te doen dan Uw erfdeel te halen. Het is in den volsten zin des woords: een geschenk.

Zoo zijn nu Gods verbondsweldaden!

God geeft ze om niet!

En de naam van ieder, die uit het geloof van Jezus is en de naam van hun kinderen is in de Testamenten geschreven!

Dat ze toch gelooven den HEERE.

Dat ze toch blijven in het geloof, dat den heiligen overgeleverd is!

Dat ze toch het Testament ongerept bewaren!

Met de testamentaire bepalingen niet knoeien!

Want alzoo zegt de HEERE: „Want ik betuig aan een iegelijk, die de woorden der profetie dezes boeks hoort, indien iemand er aan toedoet, God zal op hem leggen de plagen, die in dit boek geschreven zijn. En indien iemand afdoet van de woorden des boeks dezer profetie, God zal zijn deel afdoen van den boom des levens en uit de heilige stad, die beschreven zijn in dit boek” (Openbaring 22:18, 19, vertaling Greijdanus).

D. E. C.

schen, maar vooral aandacht moet besteden aan de oudere mensen. Deze in den mond van een Roomsche wel zeer merkwaardige uitspraak acht ik stellig behartigenswaard. En ik geloof dat deze arbeidsmethode waard is toegepast op minstens overwogen te worden, ook al zijn het nu juist geen heidenen, in den gewonen zin van het woord, waarop de arbeid gericht is. Ook bij het contact opnemen met de Indonesische kerken moet aandacht besteed worden aan de

Ik eindig met de hartelijke bede, dat de Heere, de Koning van Zijn duurgekochte Kerk, U en mij genade geven wil om te strijden alleen de goede strijd des geloofs, al zal die strijd ook vele wonden geven.

„We missen de vreugde der vrijheid”? Hoe weet ds Bos dat voor ons allemaal? Ik zeg: welneen, die vreugde hebben we rijkelijk ervaren in en na 1944. Wij hadden die vreugde nog, óók in de dagen, doen ds Bos me enthousiast kwam vertellen, dat De Wachter gelukkig vrijgemaakt was, en zeer kort daarna rondliep met een program voor een nieuwe politieke partij in den geest. IK was toen wat langzamer dan hij; sindsdien zijn de rollen wat verwisseld, naar het schijnt. Maar mijn vreugde bleef. En die van duizenden. En — juist dáárom dit alles.

K. S.

Contact met Indonesische kerken

Onder dit hoofd kunnen wij in het verslag van de Classis Batavia, voorkomende in De Reformatie van 28 Mei j.l., het volgende lezen:

1. Het opnemen van contact met de Indonesische Kerken ziet de classis als een belangrijke opdracht voor elke plaatselijke kerk.

2. De classis wekt de Kerken binnen haar ressort op deze taak ter hand te nemen of, voorzover reeds opgenomen, krachtig voort te zetten.

3. Het kerkverband (Nederland en Soemba) zal dienen te worden gekend, alvorens tot definitief verband of correspondentie met eenige Indonesische kerk over te gaan.

Onder Indonesische Kerken zullen hier wel worden verstaan, kerken wier leden (in hoofdzaak) behooren tot een der Oostersche bevolkingsgroepen en waarin als voertaal gebruik gemaakt wordt van de Maleische of Indonesische taal of een der andere Indische talen. In de meeste plaatsen van eenig belang in den archipel worden één of meer van die kerken of gemeenten gevonden. Sommige zijn ontstaan als vrucht van ter plaatse verricht zendingarbeid, maar het komt ook voor dat menschen uit reeds langer gekerstende streken, zich voor hun levensonderhoud elders vestigen en dan op de nieuwe woonplaats zich verenigen tot een Christelijke gemeente. Zoo vindt men ook buiten de Molukken en de Minahassa verscheidene kerken, die in hoofdzaak Ambonnesche en Menadoneesche leden tellen.

Een groot deel van die Indonesische gemeenten zijn geïncorporeerd in een van de vier kerkgenootschappen, waarin de Protestantische Kerk van Nederlandsch Indië zich de laatste jaren gesplitst heeft: de Moluksche Kerk, de Minahassische Kerk, de Timoreesche Kerk en de Protestantische Kerk van Westelijk Indonesië. Er zijn echter ook nog gemeenten, die tot een ander kerkverband behooren en min of meer op zich zelf staan.

Al die kerken hebben minder of meer den invloed ondergaan van den door Japanners en ultra-nationalisten gewekten en gevoeden haat tegen al wat westers is. Daar is bijgekomen de zulging, die uitgeoefend wordt door het oecumenisch eenheidsstreven. Door deze oorzaken is bij velen groote verflauwing der grenzen ingetreden. In de prediking, de bediening der sacramenten en de oefening van de tucht wordt veel verbastering openbaar. Het schriftuurlijke toezien der geesten of zij uit God zijn heeft dikwijls plaats moeten maken voor een andere wijze van toetsen bijv. een zoodanige waarbij in de eerste plaats gestreefd wordt alle sporen van westerschen invloed te weren. Hieruit moet bijv. verklaard worden de tegenzin, die laatste jaren openbaar geworden, tegen de Gereformeerde belijdenisschriften. Die stammen immers uit het westen.

Het is dan ook wel zonder meer duidelijk, dat kerken, die trouw willen zijn aan Schrift en belijdenis, niet zoo maar met de huidige Indonesische kerken in correspondentie kunnen treden of een kerkverband met haar kunnen aangaan. Het boven geciteerde classisbesluit spreekt dan ook slechts van contact opnemen. De classisvergadering wil niet dat die dwalende en verbasterde kerken maar aan haar lot worden overgelaten, maar acht het noodig dat aan haar en haar leden de elsch van Gods Woord wordt voorgehouden, zich te reformeeren en te bekeeren. Daarom wekt ze nu de plaatselijke kerken op, met die kerken contact op te nemen.

Over deze uitspraak van de Classis Batavia verheug ik mij van harte en ik hoop en bid dat de plaatselijke kerken haar roeping in dezen zullen verstaan en kracht en wijsheid mogen ontvangen, die roeping te vervullen. Hier ligt in de eerste plaats een taak voor de kerkeraden, maar de kerkeraden hebben bij de vervulling van die taak het gebed en de medewerking van de leden der kerk, niet van sommige, maar van alle noodig. Hoe die leden deze medewerking zouden kunnen geven, daarover wil ik hieronder iets zeggen. Ik denk daarbij ook aan de toekomstige leden van de kerken op Java, dus aan de leden van de kerken in Nederland, die hetzij als militair, hetzij in een burgerwerkkring, in de toekomst naar Indonesië zullen vertrekken. Daarom schrijf ik in een Nederlandsch blad.

Een Roomsche, met wien ik laatst een gesprek over de zending had, betoogde, dat arbeid, die de bekeering van heidenen ten doel heeft, zich niet uitsluitend of in hoofdzaak moet richten op kinderen en jonge men-

„Open” spreken. Prachtig. Maar waarom dan de deputaten „doorbroken”, die ook openlijk wilden spreken, door den Geest beheerscht, en door de kerken gezonden, ook door ds Bos? Geest, dat is: ambt, kerk, leer, tucht, en nog veel meer; maar DIT gaat vóór. Voorts:

We zullen elkaar over het verleden stellig vinden, indien voor de toekomst gezien zou worden een basis, een gezond-schriftuurlijke basis voor kerkelijk samenleven.

Een basis voor de toekomst? Maar als die kerkrechtregelen en -rapporten, en vooral die verkrachting van de K.O. en dat gebod om altijd te doen wat door een synode besloten is, blijven, wat dan? Dan kan weer iedereen dadelijk worden geëlimineerd, die zich houdt aan de K.O. Ds Bos zegt: „de basis is er”. Maar de in 1944 bestaande basis is verlaten door de uitwerpers van 1944; en toen heette het: wie zich aan die basis houdt, die is breker van den ambtseed! Dát zeggen moet toch eerst teruggenomen worden? We lezen verder:

Die basis is er. Gods Woord geeft ons die, en onze belijdenis stelt ons die klaar voor ogen. Die basis moet ons samenbinden. En het is mijn innige bede, dat Uw synode straks niet naar ons zal zien, ook niet naar de starre houding van velen onder ons, maar naar boven zal zien, naar Christus, en de forse daad met vrijmoedigheid zal willen verrichten, en zeggen: Hier zijn we; gij zijt onze broeders, laten we samenleven op grond van Schrift en Belijdenis alleen, terwijl dan wederzijds vermeende eenzijdigheden, na gemeenschappelijk overleg, kunnen worden afgesneden met de woorden van onze Belijdenis zelf.

De „starre houding” bij ons? Kom, wie is meer „star” dan de synodocratische leiding? En dan de Toornvliets en Voltens, die dadelijk van Oosterbeek naar Canossa gingen, toen men daar ook maar even fronste? Met verlossing van de oosterbeekse conclusies? Het zit niet op de starheid vast. Maar op de bestrijding van recht en waarheid.

Toepassing nemende, zegt ds Bos:

Nu meen ik, broeders, dat U ook in dezen 'n roeping hebt. Er moet een weg tot elkaar te vinden zijn, een weg waarop de conscientie van niemand geweld wordt aangedaan; een weg waarop de een de ander niet heeft te plaatsen op het „zondaarsbankje”, want daarop is voor ons allen plaats, en het is onze hoogmoed die voor een ander daar een plaats reserveert, die hij zelf niet wil bezetten; een weg waarop Christus alleen Koning is, en wij allen zijn knechten; een weg van veel gebed en veel geloof.

Dat „zondaarsbankje” bevat me niet. Is een strijd tegen rechtschennis, en de elsch, dat recht geschieden zal in terugkeer tot de wet, verwijzing naar het zondaarsbankje? In geen deele. Was de worsteling in 1940 tegen Seyss Inquarts „paragrafen” een roepen om de strop voor zijn hals? Kom, kom. Het is juist een wegdoen van de zonde, een vrijmaken van de rechtstoelen voor wie weer vandaar die koningswet willen toepassen. Als dat niet geschiedt, Dán zal het gekrakeel over wie al of niet op het zondaarsbankje zou moeten zitten geen einde meer vinden. Geen groter gekif over PERSONEN, dan bij wie over de wetsartikelen heen-zwammen. Kijk maar rond in de wereld.

Daarna:

Maar een weg, die door het offer van onze Heiland zelf is gebaad. Ik meen dat U de eerste Kerk is, die een besluit neemt met betrekking tot een plaatsgehad hebbende schorsing. Moge Uw voorbeeld door vele kerken gevolgd worden. En men vrage daarbij niet hoe de andere partij er op zal reageren, maar zie daarbij alleen naar Boven. Dan geeft de Heere misschien in Zijn genade, die te lang is tegengestaan, dat er een geestelijke opwekking komt, waardoor er uit alle kerken één roep komt, één bede, die tot in de hemel reikt, maar ook op deze aarde de broederharten, die nu nog zo dikwijls voor elkaar gesloten zijn, vermurwt. Breng Heer al Uw gevangenen weder. Want wij „vrijgemaakten” en gij, broeders, die U niet hebt „vrijgemaakt”, we zijn allen gevangenen.

Als dat waar is, dan zal temeer op papier moeten staan, wat naar de Schrift de vrijheid der geloovigen is. Als dat niet gebeurt, dan blijven we allemaal gevangenen van elkaar. Ik houd vol, dat het nieuwe kerkrecht-Ridderbos beteekent: WILLEKEUR voor een paar ter synode gedeputeerde KNECHTEN, die zich als heeren aanstellen en dan de broeders slaan, en GEVANGENSCHAP VOOR DE KERKLEDEN, de afvaardigers. ARTIKEL 31, dat is de groote garantie der vrijheid tegen de tyrannie. En dáártegen wil juist de Asser kerkeraad protest aantekenen; moet ds Bos niet eerst weer „lid der kerk” zijn?

Het slot:

We staan niet in de volle vrijheid van de kinderen Gods, maar zijn gebonden door banden van zonde, en missen de vreugde der vrijheid in Christus. We zijn uitgegaan, maar met het uiteengaan ging de vreugde weg, want de Geest werd bedroefd. We hebben ons allen te bekeeren. En nu meen ik, dat Uw Raad, die een eerste schuchtere stap deed, een tweede stap moet zetten op dezelfde weg, en met een hartelijke geloofsoproep zich te wenden heeft tot de Synode om toch in dezen alles te doen wat geoorloofd is, om de weg tot elkaar metterdaad te vinden.

ort, en de p een ad- Zijn ON- Bethesda, open, in (gepoeld) en (amb- diging : 20, 21). K. S.

sec. Ioan- al over de zéker was, lingen val- als badge- II. Seder 3 („vooral die alleen plaats uit rdspeeling eel crediet t de vraag t, die door al worden 9, 7 over 25:3; 69 vrouwen, vooral van v, verwich- vaterverza- rabbijnache r dat toe- ve, op Jer. paracnese: aan Joh. do'ed Ka- rnaarplaat- aden, min- in zonder 4, vgl. bl. westie van : reiniging letendoop): t, Genevae,

LEVEN

eren ge-

vrijgemaakt (aardoor ik eling naar

te kan- één kant- en éénen or op vran- ant wélbe- antwoord, os destijds bij daarin t neen kking van de tactiek verst recht dien éénen menschen

t, waar de , die thans t — en ik ods genade vallen, als g.

lever ster- ps, dan het emen, zon- tegen het mheid e lijst

zelfverloo- ike staket- et betreden e wondere et vergeten

t over den inderdaad eg van el- g. Zelfver- n „positie” lieten aan een niet- der heen, VORDERT

met elkaar dit alleen e Geest die Christus is

„5 vragen” en wel. Eo OF ge wel Antwoord? n en geven

oudere mensen in die kerken. De aanrakingsmogelijkheden met oudere mensen op geestelijk terrein lijken mij grooter dan met het jongere geslacht, ondanks het feit, dat het verschil in taal bij de jongeren minder moeilijkheden zal geven, omdat vele jongeren Nederlandsch geleerd hebben.

Vele ouderen hebben in hun jeugd op school, in kerk en op catechisatie 'n tamelijk orthodoxe opvoeding ontvangen, terwijl zulks met de jongeren veel minder het geval is geweest. Zoodra dan ook de moeilijkheid van de taalbarrière overwonnen is zal men ontdekken, dat men bij ouderen dikwijls een beteren klankbodem treft voor een Gereformeerd geluid, dan bij het latere geslacht. Wel valt er groot gebrek aan onderscheidingsvermogen waar te nemen, ook bij hen die den Bijbel nog met eerbied als Gods Woord willen aanvaarden. Naarmate die klankbodem verdwijnt of zijn resonantievermogen verliest, doordat het schriftuurlijke geluid meer en meer uitsterft, dreigt de mogelijkheid hoe langer hoe geringer te worden om het contact met de Indonesische kerken vruchtbaar te doen zijn.

Zonder een enigszins betere kennis van de Maleische taal, dan waarover de meeste Nederlanders in Indië beschikken, zal het evenwel moeilijk zijn vruchtbaar in contact te treden met de Indonesische kerken, omdat juist de oudere mensen in die kerken, die het meest geneigd zullen zijn tot luisteren, meestal geen Nederlandsch verstaan. Van ouds heeft een groot deel van de Nederlanders in Indië zich tevreden gesteld met een minimale kennis van het Maleisch. In het dagelijks leven konden ze zich min of meer redden, maar een Maleische toespraak of preek konden ze gewoonlijk niet volgen en een krant in die taal was voor hen grotendeels een gesloten boek. En zij, die wel eens een toespraak in het Maleisch moesten houden, lieten deze dikwijls opstellen door een ondergeschikte. Wat de kennis van Maleisch betreft is de toestand de laatste jaren zeker niet beter geworden. Doordat vele jonge Indonesiërs thans Nederlandsch verstaan en spreken is de prikkel om Maleisch te leeren veel minder geworden. Dat is te betreuren en tot nadeel van den Nederlander, zoowel als van zijn Indonesische omgeving. De Nederlander, die geen of slechts gebrekkig Maleisch kent, berooft zichzelf van het vermogen rechtstreeks met zijn omgeving in contact te treden en is niet in staat, tegenover die omgeving verantwoording te doen van de hoop, die in hem is.

Natuurlijk zal men zich eenige inspanning moeten getroosten om het Maleisch goed te leeren. Men zal iets moeten weten van de grammatica of liever van de vormverandering van de woorden. De gemiddelde Europeaner verwaarloost die vormverandering geheel en plaatst van de weinige woorden, die hij kent, de stammen meestal naast elkaar op dezelfde wijze als in een Nederlandschen zin. Maar om zijn gedachten zuiver te kunnen uitdrukken is kennis van de vormverandering van de woorden onontbeerlijk. Om zich die kennis eigen te maken is, behalve het gebruik van een goed leerboek, dat niet groot behoort te zijn, het lezen en vertalen van een Maleische krant en het bijwonen van een Maleischen kerkdienst, een goed middel. Wie zich die moeite getroost, zal zich verrijken en wat nog belangrijker is, hij zal daardoor in staat gesteld worden, anderen deelgenoot te maken van dien anderen rijkdom, die er gelegen is in den eenigen troost, met lichaam en ziel, beide in het leven en sterven het eigendom te mogen zijn van zijn getrouwen Zaligmaker Jezus Christus.

C. C. DE VRIES.

Rectificatie

We spraken onlangs over Noordeloos (synodoer.) en over den door de classis Gorcum peremptoir gekamneerde kandidaat, te Noordeloos beroepen. We noemden hem, herinneren we ons, een „jongen man“, doch het blijkt nog erger: hij is een man; op leeftijd. Die heeft dus den moed te gaan zitten op een voorzittersstoel, en te gaan staan op een kansel, waar een ander van afgehouwen werd omdat hij, in goede trouw, verklaarde, dat God hem niet toestond te beloven, wat thans van dezen man niet meer gevraagd wordt, laat staan: gevorderd, te beloven: niets te leeren wat niet heelemaal overeenstemde... enz. Integendeel: hij mag doen wat dien ander verboden werd.

Ik kan zulke stukjes van professoren en dominees op leeftijd alleen dan verklaren, als ik die menschen hoor zeggen:

Je moet altijd alles doen wat een synode zegt, al is het nog zoo gek; en je moet leeren wat zij beveelt, al vind je het ook niet Gods Woord; je moet dus, in kadavergehoorzaamheid, desnoods een paar jaar lang, aan de „leeken“ vertellen: dit is Gods Woord, ook al ben je zelf als theoloog-vakman (!) overtuigd dat 't mis is.

Befehl ist Befehl.

Maar dan moet „Oosterbeek“ niet doen, alsof er een breeje geschoten is. Er is nog geen steentje verwerkt aan dat muurtje; en Toornvliet-Volten hebben haastig verklaard, dat ieder terecht kon concluderen: het vriest, en evenzeer terecht kon concluderen: het dooft. Toornvliet en Volten zijn grootmeesters in de logica. Maar het volk heet kudda.

K. S.

Heidelbergsche Catechismus

Aan de abonnees op mijn „Heidelb. Cat.“, voorzover ik langs dezen weg hen kan bereiken, moge ik volgend lijstje met errata nog geven:

DEEL I. (nagekomen correcties), aan te vullen op bl. 517:

Bl. 477, noot 1, staat: Bouservir. Lees: Bousirven.

Register van namen en zaken, bl. 524, zelfde fout alsook te corrigeren.

Bl. 209, opschrift staat: „Satan“, Lees: „dabar“.

Register van namen en zaken, bl. 525, derhalve in te vullen: DABAR, 209.

Idem, bl. 531, bij LOGOS, in te vullen: 209.

Bl. 96, regel 4/5 v.b. staat: bevestigend. Lees: ontkennend.

„Nabetrachting“ op een correspondentie (Slot)

We zouden deze reeks nog wel een poos kunnen voortzetten, maar achten het overbodig. Op de argumenten ingaan doen degenen, die aan de A.R. Partij leiding geven toch niet. Het is bij hen als bij hun naaste kerkvrienden: geen enkele poging om het probleem te stellen zoals het is: de fijne punten afstijpen; gebruik maken van debatershandigheidjes; en inmiddels de WILSbesluiten doorzetten.

Zoo nog weer pas een „hoofdartikel“ in „Trouw“ van 8 Juni. „Geen afsplintering“ staat er boven.

De „enkele menschen“, wier correspondentie met het Centraal Comité eerst in een klein berichtje was weggestopt, en van wie niet één argument werd doorgegeven, noch één saillant discussie-element genoemd werd, zijn nu ineens naar de voorpagina verhuisd. Maar het is nog verre van moedgevend. Ze hebben, heet het, de gedachtenwisseling met het Centraal Comité „afgebroken“. DAT WOORD „DóET

PSALM 4

(Vertaling N.B.G.)

Als 'k roep, wil dan mij antwoord geven,
o God van mijn gerechtigheid.
Gij maakt mij ruimte in mijn leven,
'k werd uit benauwdheid opgeheven;
wees mij genadig, hoor mijn pleit.
Hoe lang, o mannen, is mijn eere
tot een versmading en tot spot,
hoe lang zult g' ijdelheid begeeren,
uw hart nog tot den leugen keeren
en niet vertrouwen op uw God?

Roep ik den HEER, Hij zal mij hooren;
weet toch, Hij heeft een gunstgenoot
zich tot zijn eigendom verkoren.
God geeft zijn kind'ren nooit verloren
en redt hen uit gevaar en dood.
Wilt haastig met uw zonden breken,
brengt rechte offers Hem ter eer.
Ziet, hoe uw toorn ook moog' ontsteken,
uw hart ook op uw leger spreken,
stelt uw vertrouwen op den HEER.

Hoe zeggen, die in vreeze leven:
Wie zal het goede ons doen zien?
Zij 't licht uws aanschijns ons verheven!
Gij hebt mijn hart meer vreugd gegeven
dan toen G' in overvloed voordien
hun most en koren hebt geschapen.
Ik leg in vrede nu mij neer
en kan gerust en aanstonds slapen,
want Gij alleen, mijn schild en wapen,
Gij doet mij veilig wonen, HEER.

A. v. B.

het al“; het schijnt dat je moet schrikken als iemand correspondentie afbreekt, maar nooit hoeft te schrikken als de geschrokkenen over dat „afbreken“ nooit meer van zijn leven schrikt over het „openen“ van correspondentie, het „leggen“ van valsche contacten, het „a n p a p p e n“ met degenen die in „den rooden hoek“, „secten en multerij in wereldlijke regeeringen begeeren aan te richten“, en die het „in de kerken“ niet behoeven te doen, omdat die kerken als was zoo week zijn, en zichzelf wel laten infiltreren: ze roepen erom. Is men in „Trouw“ vergeten, hoe vlak na den oorlog de heeren Waterink en Banning samen zouden gaan om de jeugd te helpen? En wordt er nog wel eens nota genomen van onze klachten over het leggen van contacten met allerlei andere „heidene“? En krijgen de lezers iets te hooren over ons verwijt, dat men correspondentie heeft en houdt, met de roode vakbeweging, en dat het mis is aan de Vrije Universiteit inzake die vakbeweging en het medezeggenschap enz.? Merkwaardig, merkwaardig: als je tien keer met de stukken aantoonst, geduldig, en broederlijk, dat men valsche correspondenties OPENT en aan den gang houdt, dan „schrikt“ men in deze kringen nooit. En als ze dan maar één keer, al is 't maar met een schijn van recht, zeggen: die en die heeft met ONS (en we zijn toch van die broeders) de correspondentie afgebroken, dan zijn de menschen, en soms de beste, de kluts toch weer even kwijt. En ze vergeten de ongelukkige situatie die ontstaat tengevolge van die GEOPENDE correspondentie met heidenen; ze kunnen de echo maar niet kwijt van het klaaggeluid over een afgebroken correspondentie.

Maar bovendien: iedereen weet, dat zulk een voorstelling van-den-gang-van-zaken met het Centraal Co-

(Vriendelijk dank aan wie mij op beide laatste fouten wezen).

DEEL II:

Bl. 17, laatste regel, staat: Maar zoo, Lees: Maar, zoo. Bl. 23, regel 3 v.o., staat: gereformeerden. Lees: ongereformeerden.

Bl. 36, regel 16 v.b. staat: Want, Lees: Wat.

Bl. 45, regel 9 v.o., staat: vleesch- en bloedstraf (dat zou dus willen beteekenen zoo iets als een vleeschstraf en een bloedstraf). Lees: vleesch-en-bloed-straf (dat beteekent dus: een straf voor de kreetuur, die vaak wordt aangeduid met vleesch-en-bloed).

K. S.

POLITIEK EN SOCIAAL LEVEN

mité niet juist is. Als iemand zegt: „ik wil met u corresponderen over een CONCREET VOORSTEL“, en de ander zegt dan: „best, dat kunt u gedaan krijgen, maar wordt mijn voorstel dan ook BEHANDELD?“ en de eerste spreker antwoordt op DIE vraag: „nee, meneer, behandelen doe ik het in geen geval“, en de tweede antwoordt dan: „dan zullen we maar niet verder gaan“: wie breekt dan de correspondentie af? Antwoord: niet de tweede, doch de eerste. Want wie me „aan de praat“ houden wil, zonder dat hij zakelijk antwoord geven wil, die BEGINT niet eens een correspondentie, Correspondentie, daar zit het woord „respondeeren“ in, d.w.z. antwoord geven. Het Centraal Comité wilde niet corresponderen, niet antwoord geven op de vraag, waar ons alles om draaide.

Daarom is ook de klacht, dat de „dertien“ geen helder beeld hebben gegeven van wat zij nu eigenlijk wilden, dwars. Wij hebben toch duidelijk gezegd: belooft u maar, dat u erop in wilt gaan, dan zullen wij precies zeggen, zoo helder mogelijk, wat we concreet willen? Het is allemaal even stiel als dat „deputaten“gezeur: op geen enkele vraag in willen gaan; en als wij dan eindelijk zeggen: goeden dag, dan wordt er gekermd: ze breken de correspondentie af. Merkwaardige analogie tusschen Ridderbos en Schouten. De Oosterbeekenaars wilden toen „de deputaten doorbreken“. Ik heb me wel eens afgevraagd: waarom heeft Oosterbeek, want men wist daar van de politieke gebeurlijkheden alles af, waarom heeft Oosterbeek niet, als het dan toch wilde doorbreken, behalve de kerkelijke deputaten ook het Centraal Comité „doorbroken“?

De redeneering van ds B. A. Bos was: kerkelijk is de zaak in een impasse; nu gaan wij „doorbreken“. Maar waarom hebben ze dan niet gezegd: politiek is de zaak in een impasse: nu gaan we zoowel het werkcomité als het Centraal Comité „doorbreken“? Antwoord: ze deden het niet, omdat diegenen die in den allereersten aanleg Oosterbeek op touw gezet hebben (dat zijn dus anderen voor een deel dan die er waren) de „weeke deelen“ van de kerk van de „massieve“ van de politiek onderscheidden.

Wanneer er dan ook, zoals „Trouw“ constateert, „politieke verwarring“ is bij de gemeenteraadsverkiezingen, dan is dat NIET het gevolg van wat het blad noemt „deze duisternheden“, maar alleen het gevolg van ANDERE duisternheden. De camouflage duisternheden, de kerkelijke eerst, de politieke daarna. Gevolg van het feit, dat de kringen rondom het Centraal Comité precies zoo polemiseren als de kring-Ridderbos in „de kerk“. Had het Centraal Comité maar eens duidelijk en hardop gezegd: wij weigeren ook zelfs de GEVOLGEN onder de oogen te zien van het feit, dat WIJZELF in overgrote meerderheid met woord en daad revolutionairen scholden en uit hun geestelijk arbeidscentrum hielpen stooten degenen die we thans bij de stembus als antirevolutionairen willen te vriend houden, dan ware de camouflage duisternis op dit punt althans beëindigd.

De klacht over een „niet duidelijke reden“ is dus af te wijzen.

En daarom willen wij eindigen met een vraag.

Deze vraag: waarom maakt gij nu zoo'n misbaar tegen de afsplintering, gij, „Trouw“-redactie, op politiek terrein? Waarom hebt gij niet vijf jaar geleden aan Ridderbos en Grosheide en Nauta en Hepp, en H. H. Kuyper, en Berkouwer in het ge-laat, geslingerd: geen afsplintering? En waarom niet aan UZELF? WANT GIJ ZIJT in meerderheid diezelfde. Toen waren wij u de moeite niet waard. Het kon den meesten uwer geen zier schelen, wat ze daar in zoo'n synode uitspookten; dat gemodder van kerkvorstjes, nu ja. — Als ze den een of ander „opruimen“ willen, wat gaat ons dat aan? Ik verzeker u: wanneer die eerst uitgeworpen waren opgelost in den nevel, ge zoudt geen dag lang erover gezeurd hebben. De schorsings-grondjes raken u niet, de argumentjes deren u niet, de rapportjes interesseeren u niet. Dat vindt ge ouderlingenspul, voor — een archief. Maar toen de zaak gevolgen kreeg, en toen inplaats van enkelen er duizenden kwamen los van u te staan, toen.....

Wel, toen konden de rapporten en leerstellingen en kerkrechtelijke manipulaties u nog niet schelen. En